

СТАНОВИЩЕ

От доц. д-р Анна Илчева Цоловска, СУ”Св. Кл. Охридски” -
доцент по професионално направление 8.2. Изобразително изкуство,
по процедура за придобиване на образователна и научна степен „Доктор”
по 8.2. Изобразително изкуство

към

НОВ БЪЛГАРСКИ УНИВЕРСИТЕТ

МАГИСТЪРСКИ ФАКУЛТЕТ

Департамент „Дизайн”

Докторска програма „Дизайн”

С кандидат: **Евелина Емилова Гебрева**

Тема: **„РАЗВИТИЕ И ТЕНДЕНЦИИ В ДИЗАЙНА НА ИНТЕРИОРЕН
ТЕКСТИЛ В ЕВРОПА И СЕВЕРНА АМЕРИКА от 1914 до 1990 г.”**

Общи бележки за дисертационния труд

Представеният дисертационен труд се състои от: увод, пет глави, заключение, библиография, научни приноси в 156 страници и 173 изображения в приложение подкрепящо теоретичното изследване.

Заглавието на дисертационния труд отговаря на неговото съдържание. Отделните глави систематично разкриват предмета на анализа, разглеждат тезите на автора и ги защитават със съответните теоретически и практически примери.

Тезите и задачите формулирани в увода на дисертационния труд се отнасят към предмета на изследването. Притежават яснота и конкретност.

Предмет на изследването

Настоящата дисертация изследва интериорния текстил създаван в Европа и Северна Америка в периода от 1914 до 1990 година. Трудът описва различните фактори, оказали въздействие върху текстилния дизайн и мястото на текстила в интериорния дизайн в съответните периоди и стилове. Разглеждат се в последователност най-значителните направления в текстилния дизайн и влиянията върху тях от страна на различните течения в изобразителното изкуство, на многообразните естетически и философски идеи преливащи в този период, необходимостите на масовата културата и разнообразни субкултурни акценти. Анализират се както серийно произведения интериорен текстил, така и тенденциите, подкрепяни от отделни фирми и групи, а също и единични авторски проекти. Обръща се внимание на значимите дизайнери и тяхното творчество.

Историческият период, в който са разгледани процесите в текстилния дизайн се определя от Първата световна война до навлизането на дигиталните технологии в текстилния дизайн и производство в началото на 90-те години на миналия век. Този период се обосновава от стремежа на автора да проследи и да акцентира на процеса на развитие, и да наблегне на идеята, която разглежда текстилните продукти и техния вид като част от динамична система, а не като случайни артефакти. От тук произхожда и основната позиция на дисертационния труд, която се базира на представата, че тенденциите, които обуславят промените, настъпили в пространството на дизайна на интериорен текстил в разглеждания период го оформят като самостоятелно поле от дизайна. Докторантът акцентира на тезата: *„Текстилт като съществена част от интериора е натоварен едновременно с утилитарна, декоративна и комуникативна функция. Неговото изследване следва да бъде разположено в социалния, културен, артистичен и исторически контекст ...“* и последователно я защитава като подробно разглежда и разисква определените в тезата аспекти в цялата дисертация и прави много точни и категорични обобщения в изводите в края на всяка глава.

Авторското мнение в дисертацията е добре мотивирано и защитено. Текстът е стилистически издържан.

Актуалност и значимост на проблема в научно и научно-приложено отношение

Настоящият дисертационен труд се представя като отлична и последователна документация отнасяща се до интериорния текстил проектиран и произвеждан в Европа и Северна Америка в периода от 1914 до 1990 година.

Текстът би могъл да е от полза както на студенти изучаващи текстилен дизайн, така и на професионални пространствени и текстилни дизайнери.

Избраната и изложена в труда информация може да служи като справочник за интериорните дизайнери и да бъде от практическа полза при избора на определен стил или вид десен. Материалът може да се използва и от работещите в областта на сценографията.

Теоретичен модел и методика на изследването

Изследването е структурирано историко-географски. Този модел създава яснота и възможност за лесна ориентация в текста. Основните методи използвани в изследването са историко-хронологичен, индуктивен, методът на сравнителен анализ и анализ на репродукции. За изследването на произведенията на текстилния дизайн в социологическия контекст е предпочетен подходът на П. Бурдийо и е употребено неговото понятие „поле на производство“ означаващо микросредата, в която възниква „културната творба“.

Систематизират се формалните и идейни категории.

Направен е речник на термините в текстилния дизайн.

Визуалният материал е много богат, убедителен и точно подбран. Примерите на текстилен дизайн са разгледани в естетически, идеен и културно-социален аспект.

Автентичност на материала и оригиналност на решенията

Дисертационният труд е създаден самостоятелно от докторанта като се базира на неговия сериозен интерес към сферата на интериорния дизайн, респективно интериорния текстил и на едно особено и похвално чувство за отговорност пред тази материя и интересуващите се от нея. Последователните търсения на автора, както и личните му пристрастия и хубавият и точен начин на изразяване, му дават възможност да ни представи задълбочените си проучвания с големи подробности и във вид, лесен за възприемане. От работата проличава, че докторантът има критичен поглед върху съществуващата литература и способност да я изложи професионално, ясно и много прегледно като свързва различни тези и идеи, прави аналогии и създава изключително полезен информационен обзор за проявилите интерес.

Публикации

Докторантът е представил шест публикации по темата на дисертационния труд, които покриват изискванията като брой и съдържание и показват трайния интерес на автора към изследваната тематика.

Научни приноси

Научните приноси на Евелина Гебрева са безспорни и отлично изложени от нея в автореферата и.

Сериозен принос на настоящата дисертация е, че това е първото изследване на български език, което обхваща дизайна на интериорен текстил в Европа и САЩ за периода от 1914- та до 1990-та година. Наличието на подобен ресурс много улеснява всички българо-говорящи интересувачи се от историята на идеите в текстилния дизайн.

Освен това тя въвежда термини като „**дизайн на текстилната повърхност**“ и „**дизайн на текстилната структура**“, обяснява ги и прави терминологичен речник, който е от голяма полза при различаването и разбирането на специфични, тясно-професионални значения в изследваната област.

Гебрева аргументира направеното от нея извеждане на няколко фундаментални подхода при проектирането на текстил на базата на проучения материал, а именно: **декораторски / артистичен и сюжетен / абстрактен** и представя тезата, че „кръстосаното прилагане на тези подходи обяснява голямото разнообразие в дизайна на интериорен текстил и спомага неговото по-ясно систематизиране“.

Заключение и предложение: Оценката ми за дисертационния труд, автореферата, научните публикации и научните приноси на Евелина Емилова Гебрева е ПОЛОЖИТЕЛНА.

Представеният дисертационен труд отговаря напълно на изискванията. Постигнатите резултати ми дават основание да предложа да бъде присъдена образователната и научна степен „доктор” на **Евелина Емилова Гебрева** по **8.2. Изобразително изкуство.**

Изготвил становището:

доц. Д-р Анна Цоловска

